

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Feldmájer Péterügyvéd (...) által képviselt ...(....) felperesnek a dr. Vigh Szabolcsügyvéd (....) által képviselt ...(....) alperes elleni kötbér és vételárkiegészítés megfizetése iránti perében a Fővárosi Törvényszék 2013. május 14-én kelt 21.G.42.264/2011/34. számú ítéletével szemében az alperes fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, az alperes által fizetendő kötbér összegét 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forintra leszállítja, a 9.812.383 (kilencmillió-nyolcszázötvenkettőezer-háromszáznyolcvanhárom) forint kártérítés iránti viszontkeresetet elutasító részében helyben hagyja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

Az elbírált rész tekintetében kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 400.000 (négy százezer) forint + áfa összegű első- és másodfokú együttes részperkötséget, ezt meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

A hatályon kívül helyezett rész tekintetében a felperes másodfokú perkötségét 1.800.000 (egy millió-nyolcszázezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból, az alperesét 1.800.000 (egy millió-nyolcszázezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint lerótt fellebbezési eljárási illetékből álló összegben állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A felperes kizárólagos tulajdonát képezte az egri, helyrajzi szám alatt felvett ingatlanon elhelyezkedő gázmotoros energiatermelő egység, az ahhoz tartozó

mindennemű csatlakozó vezetékekkel, közműcsatlakozásokkal és egyéb géppel, berendezéssel, tartozékkal, illetve alkatrészszel együtt.

Alperes, mint termelő és a perben nem álló ...mint szolgáltató között 2010. június 28-án hőenergia értékesítési szerződés jött létre. A szerződés tartalmazta azt is, az alperes a későbbiekben megvásárolandó gázmotoros kiserőmű üzemeltetésével megtermelt hőenergiát értékesíti az ...részére.

A felperes és az ...között pedig az egri gázmotoros kiserőmű tekintetében 2012. augusztus 1-jéig tartó hőértékesítési szerződés állt fenn.

A felperes 2010. szeptember 13-án kelt, ... írt levelében többek között leírta, az időközben meghozott jogszabályok a környezetet alapvetően megváltoztatták. 2010. december 31-től a KÁT (villamos energia kötelező átvétele) rá nem vonatkozik, vagyis nem garantálják, 2011. január 1-jétől az elektromos energiát átveszik. Megállapítható, a felek tartós jogviszonyában a szerződéskötést követően beállott körülmény folytán a szerződés a lényeges jogos érdekét sérti, mert senkitől sem várható el, veszteséges tevékenységet folytasson.

A felek között a gázmotoros kiserőmű adásvétele tárgyában tárgyalások kezdődtek, az eszköz-adásvételi szerződés első tervezete felperesnek megküldésére 2010. szeptember 30-án került sor. Ezt követően több szerződéstervezet is készült, a felperes által 2010. december 6-án megküldött tervezet a 20.000.000 forint + áfa vételáron felül vételár-kiegészítést is tartalmazott, miszerint az energiaközpont alperes általi működtetése esetén a felperest az energiaközpont által megtermelt villamos energia értékesítéséből 0,90 forint /kWh + áfa vételár-kiegészítés illeti meg.

A felperes 2010. december 15-én megküldte az alperesnek a tudomása szerint a Parlament által elfogadott KÁT szabályok módosításával kapcsolatos anyagot, s szakértői egyeztetést javasolt.

A törvényjavaslat szerint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (VET) 171.§-a további (5a) bekezdéssel egészül ki, mely szerint a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény, valamint az annak felhatalmazása alapján kiadott, az átvételi kötelezettség alá eső villamos energia átvételéről szóló külön jogszabály alapján a hővel kapcsoltan termelt villamos energia kötelező átvétel keretében történő értékesítésére jogosult villamosenergia-termelő kérelmére a hivatal a kötelező átvétel időtartamát az e bekezdés szerinti feltételek teljesülése esetén 2012. december 31-ig meghosszabbítja, és a kötelező átvétel alá eső villamos energia mennyiségét meghatározza.

Az alperes 2010. december 22-én jelezte, az előző napi tárgyaláson elhangzottaknak megfelelően, a konszenzusos és mindkét fél érdekeit szolgáló üzemeltetési szerződés tervezetét, valamint adásvételi és kapcsolódó szerződések módosításait a jogi irodájával közösen készíti elő.

A Magyar Közlöny 2010. évi 201. számában 2010. december 30-án megjelent a 2010. évi CLXXXI. törvény, melynek 8. § (1) bekezdése a törvényjavaslattal egyezően módosította a VET 171. §-át.

A felek az eszköz-adásvételi szerződés és az üzemeltetési szerződés végleges változatát 2010. december 31-én írták alá.

A felperes, mint eladó és az alperes, mint vevő között létrejött eszköz-adásvételi szerződés preambulumban a felek rögzítették, a gázmotoros kiserőmű rendeltetésszerű működtetéséhez szükséges eszközök, jogok és kötelezettségek vevő részére történő átruházása tárgyában a felek tárgyalásokat folytattak egymással. A 4.1. pontban a gázmotoros kiserőmű vételárát 20.000.000 forint + áfa összegben határozták meg. Rögzítették, a vételárát a piaci viszonyoknak megfelelően állapították meg, azt értékarányosnak ismerik el, és lemondanak arról, a szerződést értékaránytalanságra történő hivatkozással megtámadják. A 4.2.a) pont szerint az alperes a vételárát egy összegben, 2012. július 31-én volt köteles a felperesnek megfizetni. A 4.2.b) pont értelmében az üzemeltetési szerződés III.10. pontja (tulajdonszerzés határidejének előrehozása) szerint az alperest szintén egyösszegű vételár-fizetési kötelezettség terhelte. A 4.3. pont szerint a vételár megfizetése részben vagy egészben az üzemeltetési szerződés alapján alperesnek járó üzemeltetési díjjal szemben történő beszámítással is rendezhető. Az 5.1. pont szerint a gázmotoros kiserőmű birtokba adásának, illetve birtokba vételének napja 2010. december 31-e. Az 5.4. pontban a felek rögzítették, a gázmotoros kiserőmű tulajdonjoga az alperesre a vételár megfizetésének napján száll át.

A felperes, mint megbízó és az alperes, mint üzemeltető, megbízott között létrejött üzemeltetési szerződésben a felek a preambulumban II. fejezet II.3. pontjában rögzítették, a felperes a gázmotoros kiserőmű által megtermelt villamos energiát a VET, a 389/2007. számú Kormányrendelet és egyéb kapcsolódó jogszabályok szerint kötelező átvétel keretében, támogatott áron (... rendszerben) értékesíti a ... részére, amennyiben határidőre benyújtott kérelme alapján a ...a megbízó ... értékesítési jogosultságát meghosszabbítja. A 4. pont szerint az alperes és az ... között hosszú távú hőenergia-értékesítési szerződés jött létre, amelynek értelmében a gázmotoros kiserőmű tulajdonjogának vagy üzemeltetési jogának üzemeltető általi megszerzését követően az ...számára történő hőenergia értékesítés az üzemeltető és az ...közötti hőenergia értékesítési szerződés feltételei szerint történik a gázmotoros kiserőmű tekintetében is. Az 5. pontban rögzítették, a felperes célja, a

gázmotoros kiserőmű helyi üzemeltetési feladatainak ellátására az üzemeltetőt megbízza, az üzemeltető célja pedig, ezt a megbízást elvállalja. A 7.a) pont szerint a szerződés hatálya alatt a gázmotoros kiserőmű által megtermelt hőenergia az ... részére az alperesen keresztül, az ..és az alperes közötti hőenergia-értékesítési szerződés keretében az alperes által kerül értékesítésre, míg a b) pont szerint a gázmotoros kiserőmű által megtermelt villamos energiát a .. részére továbbra is a felperes értékesíti. A szerződés III.1. pontja szerint a felperes megbízta az alperest az üzemeltetés során és a szerződésben továbbiakban meghatározott feltételek szerint műszaki, karbantartói, berendezés kezelői, tüzelőanyag átvevői és egyéb szervezési szolgáltatások nyújtásával. A III.10. pontban úgy rendelkeztek, az alperes jogosult a gázmotoros kiserőmű üzemeltetésével bármikor, saját döntése szerint felhagyni. Arra az esetre, ha az alperes a teljes gázmotoros kiserőmű üzemeltetésével öt napon túl felhagy, akkor az adásvételi szerződésben foglalt tulajdonszerzésre vonatkozó 2012. július 31-i határnapot a felek előrehozzák, és az alperes köteles az adásvételi szerződés 4.2. pontjában foglalt vételár megfizetésére az üzemeltetéssel történő felhagyást követő nyolcadik napra („tulajdonszerzés határidejének előrehozása”). Rögzítették, amennyiben ez utóbbi esetben az alperes a vételár megfizetésével késedelembe esik, köteles a késedelem minden napjára 500.000 forint késedelmi kötbér megfizetésére.

A III.11. pont szerint, ha az alperes a gázmotoros kiserőmű tulajdonjogát a 10. pontban foglaltak alapján az adásvételi szerződésben rögzített időpont (2012. július 31.) előtt megszerzi, és annak működését újraindítja, köteles 15 napon belül egy összegben megfizetni a felperes számára a gázmotoros erőmű tulajdonjogának megszerzésétől a 2012. július 31-ig esedékes, IV.2. pontban hivatkozott teljes amortizációs költséget (AD).

A IV. fejezet 1. pontja szerint a szerződés alapján az alperest a gázmotoros kiserőmű üzemeltetéséért minden naptári hónapra vonatkozó üzemeltetési díj (ÜD) illeti meg. A 2. pontban az üzemeltetési díj a következő képlet alapján kerül meghatározásra: $ÜD = VÁ - (0,9 \text{ HUF} \times VM) - AD$. Az ÜD az alperest megillető díj mértéke, a VÁ a gázmotoros kiserőmű által megtermelt villamos energia felperes általi értékesítése során kapott ellenértéke forintban meghatározva, csökkentve a ...részére fizetendő szabályozási pótdíjakkal, mérlegköri tagsági díjjal, .. felügyeleti díjjal, eredetigazolás költségeivel, környezetterhelési díjjal, vagyonbiztosítási díjjal, egyéb hatósági díjakkal, amik a jelenlegi törvényi szabályozások változása miatt utólagosan merülnek fel. A VM a gázmotoros kiserőmű által megtermelt villamos energia mennyisége (Kwh). Az AD pedig a gázmotoros kiserőmű amortizációs költségeinek ellenértéke, amely 12.000.000 forint minden naptári hónapra vonatkozóan. A IV.4. pont szerint az üzemeltetési díj megfizetésére az alperes számlája alapján minden tárgyhónapot követő 20-ig kerül sor. Az üzemeltetési szerződés V.1. pontja értelmében az üzemeltetés időtartama 2010. december 31-től a gázmotoros kiserőmű tulajdonjoga alperes általi megszerzéséig marad fenn. A VI.1. pont kimondta, a felperes a szerződés teljesítése érdekében az alperes rendelkezésére bocsátja a birtokában lévő valamennyi szükséges információt, amelyre a megbízás teljesítése során szüksége lehet.

A felperes a ... 2011. január 27-én érkezett beadványában kérte a kötelező átvétel meghosszabbítását és a kötelező átvétel alá eső mennyiség megállapítását.

A ... a 247/2011. számú határozatával a kérelemnek részben helyt adott, és a felperes részére a kötelező átvétel időtartamát 2011. június 30-ig meghosszabbította, a kötelező átvétel alá eső villamos energia mennyiségét pedig a 2011. január 1-jétől 2011. június 30-ig terjedő időszakra vonatkozóan 11.825 Mwh-ban állapította meg. A felperes kötelező átvétel időtartamának 2012. december 31-ig történő kiterjesztésére vonatkozó kérelmét elutasította. A hivatal a határozata indokolásában kifejtette, a kötelező átvétel időtartamát 2011. június 30-ig meghosszabbítja a VET 171. § (5a) bekezdése alapján. A kötelező átvétel alá eső, kapcsoltan termelt villamos energia mennyiségét a hivatal az erőműegységből 2009. és 2010. naptári években kötelező átvétel keretében értékesített, kapcsoltan termelt villamos energia mennyiség egyszerű számtani átlagának feleként határozta meg.

A 2011. január 20-án kelt, „az energetikai tárgyú törvények módosításáról” szóló T/1941. számú törvényjavaslatához készített módosító javaslat már előrevetítette a KÁT rendszer átalakítását és esetleges megszűnését.

A Magyar Köztársaság Országgyűlése a 2011. március 16-án elfogadott 2011. évi XXIX. számú, az energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló törvénnyel 2011. július 1-jén kezdődő hatállyal a KÁT rendszert megszüntette.

..., a felperesnél munkaviszonyban álló üzemeltető mérnök a 2011. május 20-án ... alperesi munkavállalónak írt levele mellékleteként megküldte a .. fenti határozatát. Ezt az e-mailt másolatban többek között megkapta ..., ... és ...is.

Az alperes 6 hónap alatt összesen 72.000.000 forintot amortizációs díjként megfizetett a felperesnek.

Az alperes a 2011. június 28-án kelt, felperesnek címzett levelében bejelentette, az üzemeltetési szerződés III.10. pontjában foglaltak alapján 2011. július 1-jén a gázmotoros kiserőmű üzemeltetésével a villamos energia kötelező átvételének jogszabályi változása miatt felhagy.

Az eszköz-adásvételi szerződés 4.2.b) pontja alapján élni kívánt a „tulajdonszerzés határidejének előrehozása” jogával, tekintettel arra, 2011. július 1-jei határnappal a gázmotoros kiserőmű üzemeltetésével felhagy. Az adásvételi szerződés 4.3. pontja alapján a 4.1. pontban szereplő vételárát 2011. július 9-ig úgy fizeti meg, a 25.000.000 forint áfával növelt vételárba beszámításra kerül az üzemeltetési szerződés alapján neki járó üzemeltetési díj, amely várhatóan 2011. július 7-ig megállapításra kerül, a beszámítással nem fedezett vételárrészetet banki

átutalással teljesíti.

Jelezte, a későbbiekben a tulajdonba lépést és az új összevont kiserőműi működési engedély kézhezvételét követően szeretne a gázmotoros kiserőmű üzemeltetésének esetleges újraindításáról az üzemeltetési szerződés III.11. pontjában foglaltaknak megfelelően a felperessel tárgyalásokat folytatni.

A felperes 2011. július 14-én kelt válaszlevelében a gázmotoros kiserőmű megvásárlására vonatkozó vételi nyilatkozatot tudomásul vette, amelynek alapján leszámolta az erőmű értékesítését a szerződésben rögzített 20.000.000 forint + áfa összegben. A számlát a levél mellékleteként csatolta. A számla egy részének pénzügyi rendezésére vonatkozó kompenzációs javaslatot elfogadta, miszerint az alperes részéről fizetendő bruttó 25.000.000 forint összegből a csatolt melléklet szerint kiállított alperesi számla alapján az üzemeltetési díj 12.792.403 forint összegben kompenzációra kerül. Kérte a fennmaradó 12.207.597 forint átutalását. Jelezte, várja az üzemeltetési szerződés III.11. pontja alapján az alperes javaslattételét.

A levél mellékleteként megküldte az alperesnek a ... sorszámú számlát. A számlán 20.000.000 forint + áfa, összesen 25.000.000 forint fizetendő összeg szerepelt, a számla kelte 2011. július 15., a fizetési határidő 2011. július 21. volt.

Az alperes a beszámítással nem fedezett 12.207.597 forint vételárreszt, 2011. augusztus 1-jén fizette meg a felperesnek.

A felperes a 2011. augusztus 10-én kelt levelében 5.000.000 forint összegű késedelmi kötbérigényt támasztott az alperessel szemben. Utalt arra is, várja a gázmotorok újraindításával kapcsolatos ajánlatot, mivel az újraindítás 15 napon belül pénzügyi kötelezettséget keletkeztet az üzemeltetési szerződés III.11. pontja alapján.

Az alperes a 2011. szeptember 22-én kelt, felperesnek címzett levelében bejelentette, 2011. október hónapban tervezi a gázmotoros kiserőmű termelésének újraindítását. Az újraindítás egyik alapfeltétele, a felek megegyezésre jussanak az üzemeltetési szerződés III.11. pontja szerinti, az újraindításhoz kapcsolódó díj mértékéről és fizetéséről. Javaslatot tett az elkövetkező mintegy 10 hónapos időtartam alatti 16-20 millió forint díj megfizetésére. Álláspontja szerint az ajánlat méltányos, tekintettel arra, a III.11. pontban szereplő díj a KÁT rendszerben ismert egységáron és értékesítési feltételek ismeretében lett kialakítva. Ezzel szemben a jogszabályok nem várt változása miatt a villamos energia értékesítési ára legalább 8-9,0 HUF/kWh-val alacsonyabb. A 16-20 millió forintnál magasabb díj egyértelműen veszteséget termel a számára.

A 2011. október 24-én kelt levelében pedig tájékoztatta a felperest arról, a gázmotoros kiserőművet 2011. október 12-én újraindította.

A felperes a 2011. október 24-i levelében a korábbi kötbérigényen túl bejelentette a 2011. július 10-től július 21-ig további 12 napra 500.000 forintos napi összeggel számolt, összesen 6.000.000 forint összegű kötbérigényét.

A felperes 2011. október 26-án kiállította a K0034/2011-VAK sorszámu, 144.000.000 forint + áfa (180.000.000 forint) összegű számlát, amelyben „vételár-kiegészítés a 2010. december 31-én kelt üzemeltetési szerződés III.11. pontja szerint” megjegyzés szerepelt.

A számlát a 2011. október 26-án kelt levele mellékleteként megküldte az alperesnek. A vételár-kiegészítés nettó összegét akként határozta meg, 2011. augusztus 1-jétől 2012. július 31-ig 12 hónapot és havi 12.000.000 forintos összeget vett figyelembe.

Az alperes a 2011. november 2-án kelt levelében a felperesi kötbérigényt visszautasította. Hivatkozott arra, a felperes a szerződésekben is rögzített tájékoztatási kötelezettségét megsértette, az energiatermelés korlátozására vonatkozó ... értesítést egy hónapos késéssel küldte meg. Ennek következtében a termelési korlátozásokhoz kapcsolódóan az előzetes becslések alapján 20.000.000 forint vagyoni kár érte, továbbá a termelési korlátozásokra vonatkozó késedelmes értesítés és ennek okán keletkezett többlettermelés miatt további 4.000.000 forint bírság terhelte, amelyeket érvényesíteni kíván a felperessel szemben.

A vételár-kiegészítésre vonatkozó számlát a „szerződés megkötését követően beállt változások miatt” mind jogalapjában, mind összecszerűségében vitatta, és azt visszaküldte a felperesnek.

Felperes 2011. december 20-án előterjesztett keresetében az alperest kötbér címén 11.000.000 forint és ennek 2011. augusztus 1-jétől, vételár-kiegészítés címén 144.000.000 forint és ennek 2011. november 9-től a megfizetésig járó Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata, továbbá perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, az alperes az általa vállalt fizetési határidőt nem tartotta be, csak 2011. augusztus 1-jén egyenlítette ki a vételárat. A 20.000.000 forint + áfa összegű vételárról kiállított számla fizetési határideje 2011. július 21. volt, a fizetési határidőig a pénzben kiegyenlítendő rész kifizetése nem történt meg. Az alperes 2011. július 9-től július 21-ig terjedő időszakra, 12 napra, továbbá a július 21-től augusztus 1-jéig terjedő időszakra, 10 napra tartozik naponként 500.000 forint késedelmi kötbért, 6.000.000 forint + 5.000.000 forint összegben megfizetni. Utalt arra, a felek a szerződés tartalmát szabadon állapítják meg, szabadon állapotodnak meg a kötbér mértékében is, és mivel itt egy olyan eseménnyel kapcsolatosan kikötött kötbérről volt szó, amely kizárólag az alperes egyoldalú döntésével következhetett be, a

kötbér mértéke nem eltűzött.

A vételár-kiegészítés körében előadta, az alperes a vételár kifizetésével 2011. augusztus 1-jén megszerezte a gázmotoros kiserőmű tulajdonjogát, és azt 2011. október 12-én újraindította. Az üzemeltetési szerződés III.11. pontja szerint ez esetben a 2011. augusztus 1-jei tulajdonszerzéstől, 2012. július 31-ig 12 hónap időtartamra köteles megfizetni az üzemeltetési szerződés IV.2. pontjában írt amortizációs díjat, havi 12.000.000 forintot. Az alperes a fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Az alperes is pontosan ismerte ezen fizetési kötelezettséget.

Hangsúlyozta, a kialakult vételár messze nem érte el a valóságos piaci értéket, ugyanakkor az eszköz-adásvételi és az üzemeltetési szerződés csak együtt értelmezhető. Úgy állapodtak meg az adásvételben, az alperes a gázmotoros kiserőmű tulajdonjogát csak 2012. július 31-én szerzi meg, és ekkor köteles kifizetni a vételárat. Az alperes döntésétől függött, vállalja-e az üzemeltetést egészen 2012. július 31-ig, vagy előrehozza a tulajdonszerzés határidejét. A gazdasági érdeke azt diktálta, az amortizációt érvényesíteni tudja, ez csak akkor volt lehetséges, ha a tulajdonában marad a gázmotoros kiserőmű, vagy ha a tulajdonszerzés időpontját az alperes előrehozza és újraindítja a gázmotort.

Az alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. 2012. május 17-én viszontkeresetet is előterjesztett. Viszontkeresetében az üzemeltetési szerződés részleges III.11. és IV.2. pontjának amortizációs díjra vonatkozó rendelkezése érvénytelenségének megállapítását kérte elsődlegesen a Ptk. 210. § (3) bekezdése alapján közös téves feltevésre, másodsorban a szolgáltatás ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalanságára hivatkozással. A közös téves feltevésre alapított viszontkereseti kérelem vonatkozásában az eredeti állapot helyreállítása körében az amortizációs díj fizetési kötelezettsége alóli mentesítését kérte, illetőleg azt, a szerződést úgy kell tekinteni, mintha azt ezen rendelkezések nélkül kötötték volna meg. A feltűnő értékaránytalanság vonatkozásában az értékaránytalanság kiküszöbölését kérte a 2011. szeptember 22-i ajánlatában foglaltak szerint. Kérte továbbá kártérítés címén a felperes 9.812.383 forint megfizetésére kötelezését, valamint a Ptk. 247. § (2) bekezdése alapján a túlzott mértékű kötbér mérséklését. Előadta, a felperes keresete jogalapjaként a szerződésekben nem szereplő jogcímet, vételár-kiegészítést jelölt meg. A szerződések szerint kizárólag vételár, illetőleg kötbérfizetési kötelezettség terhelte. A beszámításra figyelemmel a vételár-fizetési késedelmre kizárólag 2011. július 21-ét követően állhatott be. Hangsúlyozta, a kötbér jelentős mértékben túlzott, megfelel az uzsorás szerződések tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek. A napi mértéke megfelel az eszköz-adásvételi szerződésben meghatározott teljes nettó ügyleti érték 2,5 %-ának és a teljes bruttó ügyleti érték 2 %-ának. Ennek megfelelően a szerződés szerinti kötbér mértéke már 3 napos késedelemben esés esetén eléri a Ptk. 301/A. §-a alapján számított teljes éves késedelmi kamat mértékét. A kötbér mértékét napi 125.000 forintban tartotta elfogadhatónak, 2011. július 21-től kezdődően 10 napi időtartamra számítva. Mivel azonban a vételár megfizetése során élt a beszámítás lehetőségével, és a fizetési kötelezettségéből a számla kiállításakor 12.792.403 forint vételárat, vagyis a 25.000.000 forintos vételár

51 %-át megfizette a felperesnek, a késedelmesen megfizetett vételárrészlet a teljes vételár 49 %-át teszi ki, a kötbérfizetési kötelezettségnek is ezzel arányosan kell fennállnia, ezért 612.500 forintos összegben tartotta (125.000 forint x 0,49 x 10) jogszerűnek a kötbért.

Előadta továbbá, a kötbérikötés vonatkozásában egyértelmű, azt a vételár késedelmes fizetésére és nem a vételár + amortizációs díj késedelmes fizetésére kötötték ki a felek. A GK 17. számú állásfoglalásban foglaltak alapján kérte a kötbér mérséklését az eset összes körülményének figyelembe vételével. A felperes által követelt összeg a szolgáltatás értékének több mint 40 %-át teszi ki, a 10 napos időtartamra számított kötbérösszeg is a szolgáltatás értékének 20 %-át teszi ki, ami lényegesen meghaladja az arányosság elvét. A felperes nem hivatkozott arra, neki számottevő kára keletkezett volna a 10 napos késedelme okán. A Cstv. 27. § (2) bekezdés a) pontja alapján is a késedelem kizárólag 20 nap eltelte után tekinthető olyan mértékű késedelemnek, amely alapján a jogosultnál komoly kár merülhetne fel. A tényleges teljesítési szándéka már a szerződések megkötésekor is fennállt, a szerződéses kapcsolat során mindvégig teljesítette a felperes felé fennálló valamennyi fizetési kötelezettségét, a beszámítás után fennmaradó rész vonatkozásában is fennállt a fizetési szándéka. Felperes a késedelme ellenére nem küldött fizetési felszólítást, megállapítható, a jogosultnak nem fűződött kiemelt érdeke a teljesítés sürgetéséhez vagy mihamarabbi teljesüléséhez. A vételár hátralékot a bevételeinek realizálását követően haladéktalanul megfizette a felperesnek. A KÁT rendszer megszűnésével jelentős veszteséget termel minden üzleti évben, a kötbér mértéke aránytalan terhet ró rá.

A közös téves feltevés vonatkozásában arra hivatkozott, 2010. második félévében tárgyalásokat kezdeményeztek egymással a szerződések megkötésének tárgyában. Mindkét szerződés preambulumban külön kiemelten is lényeges elemét képezte az ún. KÁT rendszer, az abban történő részvétel. A KÁT támogatás összege a garantált átvételi ár és a piaci villamos energia ár közötti különbséget jelentette. A gázmotoros energiaközpont a KÁT rendszer egyik tagja volt, gazdaságos üzemeltetése szempontjából elengedhetetlen volt a KÁT rendszer, az annak alapján járó kötelező átvételi ár és árkompenzáció megléte. A szerződések megkötésekor a felek abban a közös téves feltevésben voltak, a Magyar Állam a KÁT rendszert egészen 2012. év végéig változatlan formában fenntartja. Ezt támasztották alá és erősítették meg a Magyar Közlönyben 2010. december 30-án megjelentek, az egyes energetikai témájú törvények módosításai. A törvény a KÁT rendszer jövőjét akképpen határozta meg, a hivatal a kötelező átvétel időtartamát a jogszabályi bekezdés szerinti feltételek teljesülése esetén 2012. december 31-ig meghosszabbítja. Az üzemeltetési szerződés 11. pontjában meghatározott amortizációs díj, illetve annak mértéke a KÁT rendszer fennmaradásának tudatában került rögzítésre. A Magyar Köztársaság Országgyűlése a KÁT rendszert ugyanakkor 2011. július 1-jén kezdődő hatállyal megszüntette a 2011. március 16-án elfogadott 2011. évi XXIX. számú törvénnyel. Nyilvánvalóvá vált, a KÁT rendszer fenntartásával kapcsolatos ismeretek utóbb tévesnek bizonyultak.

A működése ellehetetlenülésének elkerülése érdekében 2011. július 1-jével a gázmotoros energiatermelő egység további üzemeltetésével kénytelen volt felhagyni 5 napot meghaladóan, majd közérdekből kénytelen volt az erőművet

2011. október 12-én újraindítani, hogy biztosított legyen város távhőellátása. Arra hivatkozott, az amortizációs díj a KÁT rendszer esetére az üzemeltetéshez kapcsolódóan felperes részére meghatározott jutaléknak, részesedésnek tekinthető. A KÁT rendszer fennállása alatt 72.000.000 forintot amortizációs díj jogcímén megfizetett a felperesnek. Az amortizációs díj nem az eszközök felperes könyveiből történő kivezetésével állt összefüggésben, az kizárólag a felperes kérésére, a KÁT rendszer fennmaradására vonatkozó törvényi változásokat követően került a szerződésbe. A szerződéstervezet nem tartalmazott amortizációs díjat, kizárólag a 20.000.000 forint összegű vételárat, mivel a felek akkori tudomása szerint a KÁT rendszer 2010. év végével megszűnt volna. A KÁT rendszer esetleges meghosszabbodását a felperes hozta tudomására. Ezért akként módosította a szerződést, a felperes részesedjen teljes egészében a KÁT rendszer hasznaiból. Az a körülmény, hogy a jogalkotó fél év elteltével az addig irányadó jogszabályokkal teljesen ellentétes energetikai politikát kívánt megvalósítani, és ennek körében megszüntette az addig hatályos támogatási rendszert, amelyet az Európai Unió direktívái szerint Magyarország korábban 2020-ig vállalt fenntartani, egyik fél által sem volt előre látható a szerződések megkötése során. Így a hatályos jogszabályi környezetre és az Európai Unió előirányzataira alapított feltevés téves volta kizárólag a szerződések megkötését követően vált világossá.

A feltűnő értékaránytalanság körében előadta, a felperes számára az amortizációs díj havi 12.000.000 forint összege olyan bevételt jelentett, amivel kapcsolatban ellenszolgáltatást nem nyújtott, így a kikötés kizárólag egyoldalú előnyöket biztosított a számára. Az amortizációs díj célja az volt, a felperes által az erőmű vonatkozásában nem érvényesített amortizációt kompenzálja a számára. Az üzemeltetési szerződés fennállása alatt az erőmű tulajdonosa továbbra is a felperes volt, a felperes a könyveiben továbbra is nyilvántartotta az eszközt, arra az üzemeltetési szerződés fennállása alatt is amortizációt számolt el, és vele szemben is felszámolta az amortizációs díjat. A felperes a neki járó üzemeltetési díjat amortizációs díj jogcímén minden ellenszolgáltatás nélkül csökkentette akként, az adóalapját is csökkentette, vagyis kétszeres haszonra tett szert. A felperes 2002. évi beszámolójából és a többi éves beszámolójából megállapíthatóan az eszközt 10 évre tervezte aktiválni, és ennek megfelelően a működési évekre tervezett évenkénti arányos amortizációt számolt el. A felperes a tervezett futásteljesítmény és amortizációs politika szerint az erőmű teljes értékét leírta a tulajdonjog átszállásig, majd a nullára leírt berendezéseket 25.000.000 forint ellenében eladta neki. Mindez alátámasztja azt, az amortizációs díj vonatkozásában a feltűnő értékaránytalanság a szerződések megkötésének időpontjában is fennállt. Állította, semmilyen olyan körülmény nem áll fenn, ami az amortizációs díj vételár jellegére utalna, az a felek által egyértelműen „díj”-ként lett meghatározva, amely kizárólag a berendezések működése esetén illette meg a felperest. Az amortizációs díjat kizárólag a KÁT rendszerre való tekintettel fogadta el.

A kártérítési igénye összecszerűségét három tételben - a téves termelésből adódó 4.423.280 forint bevételkiesésben, a menetrend eltérés miatt a ...büntetés 2011. május és június hónapokra eső 547.557 forint és 4.841.545 forint összegében - jelölte meg. E körben arra utalt, az üzemeltetési szerződés VI.1. pontja alapján a felperes kötelezettsége volt az üzemeltetési szerződés teljesítéséhez szükséges

adatok, információk továbbítása a részére. Az üzemeltetési feladatok optimális ellátásához nélkülözhetetlen lett volna a .. által meghatározott és határozat formájában közölt termelési kvóta ismerete, ugyanis kizárólag a kvóta ismeretében tudta volna megfelelően megtervezni a havi termelési időszakokat. A felperes a szerződés VI.1. pontjában foglalt kötelezettségét, és a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségét megszegte, amikor az általa 2011. április 19-én kézhez vett ... határozatot csak 2011. május 20-án továbbította részére. A felperes szerződésszegő magatartásával lehetetlenné tette a május és június hónapokra termelése optimalizálását, ugyanis a havi termelési kvótát az azt megelőző hónapban kell jelenteni a hivatalnak. A kvóta olyan időszakokban - például völgy és mélyvölgy időszakokban is - felhasználásra került, amikor az nem volt optimális részére. A KÁT rendszer megszűnését követő időszakban pedig a gázmotoros kiserőmű gazdaságos működtetése nem volt tovább biztosítható. A kára nem abból származott, a KÁT megszüntetése előtt kimerült volna a részére biztosított kvóta, hanem abból, a rendelkezésére álló kvótát nem ismerte pontosan, nem tudta a termelését optimalizálni. Az általa csatolt kimutatásból megállapítható a tényleges és a kvóta ismeretében az optimális menetrend.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte. Előadta, egy átalakuló jogrendszerben senki nem lehet biztos abban, az egyik héten még érvényes jogszabály a másik héten még hatályban marad. Az KÁT rendszer az idő folyamán állandóan változott, maga már 2010-ben biztos volt abban, az változni fog 2011-ben és 2012-ben is. Az amortizációs díjra vonatkozó megállapodás nélkül nem írta volna alá a szerződéseket. Vitatta a kötbér eltúlzott mértékét. A kártérítés körében arra hivatkozott, az üzemeltetési szerződés VI.1. pontja helyes értelmezése szerint a szerződés aláírásakor tartozott a birtokában lévő valamennyi szükséges információt az alperes birtokába adni, amely egyébként üzleti titkot képezne. Nincs az alperes által hivatkozott rendelkezés az üzemeltetési szerződésben, ezért a Ptk. 4. §-a, illetőleg a közöttük létrejött szerződés megszegése fel sem merülhet.

Ha az alperest kár is érte, az nincs összefüggésben az alperes által állítottakkal. Az alperes szabadon tudott energiát termelni, semmiben sem gátolta az, a ... határozatot a birtokában tudta-e, vagy sem, hiszen így sem merítette ki azt a kvótát, ami a rendelkezésére állt. Az alperes továbbá az általa üzemeltetett, működtetett további erőművekre vonatkozó határozatokból a ... honlapjáról, de ... szóban május 20. előtt is értesülhetett a kvótáról. Ha a május hónapi termelést időarányosan napra arányosítja, akkor az alperes villamos energia termelése 2011. május 20-ig 10.921 MWh mennyiséget tett ki. A 2011. május 20-án átküldött ... határozat szerinti KÁT mennyiségi korlát, a 11.825 MWh alapján még mind a májusi, mind a júniusi termelés módosítható lett volna, amennyiben ezt szükségesnek ítéli az alperes úgy, a termelése nem haladja meg a 11.825 MWh-t. A veszteségminimalizálás, kárenyhítés miatt indította újra az erőművet, hővezérelt rendszert működtetett. Alapítvány hivatkozott ezért az alperes arra, a tevékenysége következtében érte volna kár. Az alperes minden nehézség nélkül betarthatta volna a megszokott korlátokat, ha a villamos energia termelés lett volna a gázmotor működtetésének meghatározó szempontja.

Kizárólag az alperes magatartásán múlt, a tulajdonjogot 2012. július 31-énél hamarabb megszerezte, majd az üzemeltetéssel felhagyott, és az is az alperes magatartása, hogy a korábbi döntését megváltoztatva a kiserőművet újraindította. Ezen okból köteles 12 hónapra havi 12.000.000 forintot egy összegben megfizetni. Az alperes ... kötött szerződése súlyos szankciót tartalmazott arra az esetre, ha az alperes 2011. január 1-jétől nem üzemelteti a kiserőművet. Az amortizációs díj a szerződés lényeges eleme volt. A szerződés 2010. december 31-i aláírását az alperes erőltette, az ezt megelőző szerződés tervezetek számára nem voltak elfogadhatók. Alapos számításokat követően csak úgy érte meg a szerződéseket megkötni, ha azokba a kötbér és az amortizációs kikötés is belekerül. A szerződést nem bármiféle téves feltevésben bízva kötötte meg, hanem éppen a körülmények részletes és mély elemzése alapján jutott arra, milyen áron és kikötések mellett hajlandó a szerződéskötésre. Indifferens, hogy a felek az amortizációs díjat hogyan nevezték a szerződésben, a tartalmi kérdések a szerződésből megállapíthatóak.

Az elsőfokú bíróság személyesen meghallgatta a felperes ügyvezetőjét ..., az alperes ügyvezetőjét ..., tanúként felperes szakmai vezetőjét ..., felperes üzemeltető mérnökét ..., alperes ügyvezetőjét ...

... előadta, a tárgyalások során végig ragaszkodtak ahhoz, csak úgy valósulhat ez meg, ha az amortizációs költséget, az amortizációs díjat minden hónapban költségként le tudják írni. Az elszámolás úgy történt, az árbevételből levonták a költségeiket és az amortizációs díjat, a fennmaradó összeget átutalták az alperesnek. Arról szólt a felek közötti szerződés, ez így működik egészen 2012. augusztus 1-jéig. Ha az alperes újraindítja az erőművet, akkor fizetési kötelezettsége van, csakúgy mintha folyamatosan üzemeltette volna az erőművet. Az alperes ragaszkodott ahhoz, a szerződésbe napi 500.000 forint kötbér belekerüljön, ez a felperes nemteljesítésének a szankciója volt. Ekkor mondták azt, ez oda-vissza működjön. 2011. április 21-én kapta meg a felperes a ... határozatot, egy hónap késéssel továbbította az alperes részére, ez azonban nem volt jelentős, hiszen az alperes szóbeli információ alapján tudta, mit tartalmaz ez a határozat. A fennmaradó másfél hónap alatt sem töltötte ki az alperes a meglévő kontingenst, ebből vesztesége nem származhatott.

... úgy nyilatkozott, év végén jött ki az a rendelet, ami a KÁT rendszer 2012. december 31-ig való meghosszabbítását szabályozta. ...úr megváltoztatta az elképzeléseit és részesedni kívánt az eredményből. Senki nem tudhatta az új fejleményt, nyilván az amortizációs díj egyösszegű, az üzemeltetés leállítását követő 5 napon belül esedékes egyösszegű fizetési kötelezettsége nem erre a gazdasági élethelyzetre született. 2011. január 1-jétől június 30-ig a KÁT rendszerben nem volt mennyiségi kvóta, ez a mennyiségi kvóta az április 19-i ... határozatban szerepelt. Május 5-én leadtak egy menetrendet, amit a határozatban foglalt kvóta miatt később módosítani volt szükséges, emiatt a ... bírsággal sújtotta

az alperest. Ha április 21-én megkapták volna a ... határozatot, akkor módosítani tudták volna a lejelentett termelést, de akkor is megbírságolták volna az alperest, csak nem ilyen mértékben. Ha ismerték volna a kvótát csak csúcsidőszakban mentek volna.

... előadta, az amortizációs díjat többfordulós tárgyalásokon vetették fel, jól felfogott gazdasági érdekük volt, az belekerüljön a szerződésbe. Az amortizációs díjnak szoros kapcsolata nem volt a KÁT rendszerrel, az erőmű értékét volt hivatott képviselni a szerződésben. Feltételezte, a kiserőmű nem került volna eladásra, ha az alperes a kötbérre és az amortizációs díjra vonatkozó részeket nem fogadja el. Az erőmű értékét a szerződésben foglalt díjak együttesen képezik. Az egész futamidőre vetítve kell ezt nézni, ha az üzemeltetési díj nem jön be, akkor az amortizációs díj bejön.

... az amortizációs díjra nézve nyilatkozni nem tudott, a szerződés teljesítésében vett részt. A ... határozatot május 20-án e-mailben megküldte az alperesnek, de az abban foglaltakról korábban tudott az alperes, ..., mert vele minden részlet megbeszélte. Arra a kérdésre, a ... kvóta ismerete nélkül lehet-e az erőmű optimális üzemeltetését megtervezni úgy nyilatkozott, tudomása szerint a kvótát az előző évek átlagszámítása alapján határozzák meg, a termelést, az üzemeltetést pedig a külső körülmények, feltételek befolyásolják, az hogy az ... mekkora hőigénye van.

... elmondta, teljesen világos volt, a KÁT rendszer nélkül a gázmotoros kiserőmű üzemeltetésének gazdasági alapja nincs, a KÁT rendszer nélkül jelentős üzleti veszteséget számoltak el nap mint nap. A 2011. december 28-án vagy 29-én elfogadott törvény által világossá vált az, a gázmotoros kiserőműnek az üzleti értéke már nem az a 20 milliós érték, ami korábban volt, hanem annál magasabb érték. Ha a KÁT rendszer megszűnik, az egész üzemeltetési szerződés nem lett volna. Az volt a felek szándéka, azt a fajta értéknövekményt, amit a KÁT rendszer meghosszabbítása jelent, visszaadják Ez alapján került meghatározásra az üzemeltetési szerződésben foglalt amortizációs díj és a 90 filléres változó díj. Teljesen váratlan fordulat volt, hogy néhány hónappal később módosították a törvényt. A KÁT rendszer váratlan megszűnésével azonban az a díj, amit 2011. június 30. után kellett fizetni aránytalan volt. Javaslatot tettek kisebb összeg fizetésére. Az amortizációs díjat szerencsétlen megfogalmazásnak tartja, a 12 millió forintnak semmilyen ellentételezése nem volt, tulajdonképpen ez és a kWh-kénti 90 fillér egy profit otthagynak volt az eladónál. ... jelezte, nevezzék amortizációs díjnak, így a bevételekkel szemben költségként el tudja számolni. A 12.000.000 forint nem az eszközérték miatt lett meghatározva ilyen összegben, hanem tudták, az elmúlt években mennyit termelt az erőmű, mennyi KÁT felárra jogosult, ez alapján került meghatározásra az amortizációs díj összege. Ha időben megtudták volna a kvótahatározatot, akkor teljesen más menetrend szerint mentek volna és a csúcsidőszakot használták volna ki.

Az elsőfokú bíróság 2013. május 14-én kelt 21.G.42.264/2011/34. számú ítéletével kötelezte az alperest 149.000.000 forint, ezen összegből 144.000.000 forint után 2011. november 10-től, 5.000.000 forint után 2011. augusztus 1-jétől a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt összegű kamata, valamint 2.769.000 forint perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A viszontkeresetet elutasította. Az ítélet indokolásában rögzítette, az alperes a felperes részéről történő számla kiállításának hiányában nem esett késedelembe, erre tekintettel a 2011. július 9-től július 21-ig terjedő időszakra vonatkozó, 12 napra számított 6.000.000 forint összegű kötbérkövetelése megalapozatlan, e körben a kereset elutasításának volt helye. Az alperes késedelme csak 2011. július 21-től 2011. augusztus 1-jéig, 10 nap vonatkozásában állt fenn. Rámutatott, a felek akaratát tükröző szerződés tartalmából az a következtetés vonható le, amíg a teljes vételár megfizetésre nem kerül, a kötelezett kötbért köteles fizetni.

A GK 17. számú állásfoglalásban foglaltakat is figyelembe véve megállapította, a napi 500.000 forintos késedelmi kötbérösszeg nem volt túlzott mértékű. A bíróság csak kivételesen mérsékelheti a felek által meghatározott mértékű kötbért. A kötbér mérséklésére vonatkozó alperesi kérelem elbírálása körében a szerződéskötés körülményeit, a feleknek a szerződésekkel elérni kívánt célját, az összes körülményt figyelembe vette, így az eszköz-adásvételi szerződésében foglalt vételár összegét, az üzemeltetési szerződésben foglalt jogok, kötelezettségek, szolgáltatások és ellenszolgáltatások körét és azok mértékét, az amortizációs díj mértékét, de azt is, a felek az eszköz-adásvételi szerződést az üzemeltetési szerződés nélkül nem kötötték volna meg, a két szerződést csak együttesen lehetett értékelni.

A kötbér átalány kártérítés, amelyhez nem szükséges az, a jogosultat kár érje. Az alperesnek egyértelműen felróható volt, a beszámításra vonatkozó felperesi nyilatkozattételt és a felperes által kiállított számla kézhezvételét követően csak 10 nappal később fizette meg a vételár fennmaradó részét. Az alperes saját döntése volt az, öt napot meghaladóan felhagyott a gázmotoros kiserőmű üzemeltetésével. Amikor ezt a döntését meghozta, számolnia kellett azzal, az üzemeltetési szerződés III.10. pontjában foglaltak szerint a felhagyást követő nyolcadik napon a vételárat meg kell fizetnie, ha a vételár egy részét beszámítással nem tudja teljesíteni, a fennmaradó részt átutalással kell teljesítenie. Mindezekre figyelemmel a felperes a Ptk. 246. § (1) bekezdése alapján megalapozottan tartott igényt az 5.000.00 forint kötbérösszegre.

A 144.000.000 forint kereseti követelés tekintetében a Ptk. 4. § (1) bekezdése, 198. § (1) bekezdése, 200 § (1) bekezdése, 201.§ (2) bekezdése, 205. § (1) és (3) bekezdése, valamint a 210. § (3) bekezdése idézését követően úgy foglalt állást, az alperes helytállóan hivatkozott a felperesi jogcím megjelölés téves voltára. A felek között létrejött eszköz-adásvételi szerződés 4.1. pontja tartalmazta a gázmotoros kiserőmű és tartozékai ellenértékét, a vételárat 20.000.000 forint + áfa összegben megjelölve. Az alperes a vételárat felperes által sem vitatottan megfizette, az alperest vételár címén további fizetési kötelezettség nem terhelte. A felek szerződéses szabadságukkal élve határozták meg mind az üzemeltetési szerződés,

mind az eszköz-adásvételi szerződés tartalmát. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az volt megállapítható, a felek szándéka arra irányult, a két szerződést együtt kössék meg, külön, csak az egyiket nem kötötték volna meg. Ebből az is következett, a két szerződést együtt kellett értékelnie, és figyelembe vennie. A két szerződés megkötésével egy komplett jogviszony jött létre, a felek jogait és kötelezettségeit mind az üzemeltetési szerződés, mind az eszköz-adásvételi szerződés egymásra tekintettel tartalmazta. A felek az üzemeltetési szerződés III.11. pontjában egyértelműen rögzítették azt, amennyiben az alperes úgy dönt, a gázmotoros kiserőmű tulajdonjogát 2012. július 31. előtt megszerzi, és a gázmotoros kiserőművet újraindítja, köteles megfizetni a tulajdonjog megszerzésétől 2012. július 31-ig esedékes 12.000.000 forintos havi összegű amortizációs költséget.

Az üzemeltetési szerződés preambuluma, a II.3. pont tartalmazta az alperes által hivatkozott KÁT rendszerre való utalást. Az alperes által benyújtott e-mail váltásokat, leveleket értékelve rögzítette, miután az alperes tudomást szerzett a KÁT rendszert érintő törvénymódosításról, az alperes üzemeltetési szerződés megkötésére tett javaslatot. A perbeli szerződések megkötésekor hatályos VET törvénymódosítás szerint a ... a kötelező átvétel időtartamát 2012. december 31-ig meghosszabbítja. Az alperes a perben nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, a felek a szerződések megkötésekor abban a közös téves feltevésben voltak, a KÁT rendszer 2012. december 31-ig fennmarad. Az üzemeltetési szerződésre vonatkozó felperesi javaslattételre valóban a törvénymódosítást követően került sor, azonban a felek a szerződés megkötésekor nem foglalták írásba azt, csak abban az esetben vállalják az üzemeltetési szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítését, ha a KÁT rendszer a meghatározott időpontig fennmarad. Amennyiben a felek lényeges kérdésnek tekintették volna a KÁT rendszer fennmaradását, a fizetési kötelezettséget ahhoz kötötték volna. Az alperesnek nemcsak az alperesi, de a felperesi tudattartalmat is bizonyítania kellett volna a perben. Az alperes saját üzleti döntése és kockázata volt az, a szerződéseket 2010. december 31-én az azokban foglalt tartalommal aláírta. Kétségtelen, a Magyar Köztársaság Országgyűlése a 2011. március 16-án elfogadott törvénymódosításról szóló törvénnyel 2011. július 1-jével a KÁT rendszert megszüntette. Rámutatott, a 12.000.000 forintos összeg megnevezésétől eltérően valóban nem amortizációs költség volt, ugyanis az nem a gázmotoros kiserőmű értékcsökkenési leírásával volt kapcsolatos. Ezt a perben kihallgatott tanúk vallomásai is alátámasztották. Az nem volt a jelen per tárgya, a felperes mikor és milyen költségeket írt le a könyveiben. A tanúk vallomásai és a szerződések tartalma alapján az is megállapítható volt, ez az amortizációs díjnak nevezett összeg a felperest illette meg akkor, ha a kiserőmű működik, ez a felperesnek a gázmotoros kiserőmű üzemeltetése esetén járó díj, bevétel volt. A felperes ezáltal részesedett a kiserőmű működéséből származó haszonból. Az, hogy az alperes vállalta ennek a havi megfizetését, valamint a kiserőmű üzemeltetésének felhagyása és újraindítása esetén a fennmaradó időszakra vonatkozó egyösszegű megfizetését az alperes üzleti, gazdasági döntése és egyben kockázata volt. Amennyiben az alperes 2012. július 31. előtt megszerzi az erőmű tulajdonjogát, és azt nem indítja újra, akkor nem kellett volna megfizetnie a fennmaradó időszakra járó, amortizációs költségnek nevezett összeget. Az alperes

feltételezése lehetett, a KÁT rendszer fennmarad. Az üzemeltetési szerződés amortizációs díjra vonatkozó rendelkezéseinek érvénytelensége ezért a felek közös téves feltevése alapján nem volt megállapítható. Ugyancsak megalapozatlan volt a feltűnően nagy értékkülönbségre alapított viszontkereseti kérelem is. E körben a szerződéseket szintén együttesen volt szükséges értékelni. Itt is arra utalt, az alperesnek a saját szuverén döntése volt az, felhagy a kiserőmű üzemeltetésével. Ebben az esetben pedig az alperest terhelte az üzemeltetési szerződés III.11. pontjában foglalt kötelezettség. Ezért ellenszolgáltatás címén az alperes 144.000.000 forint és kamatai megfizetésére kötelezésének volt helye.

A kártérítési igény körében megállapította, az alperes ...2011. május 20-i e-mailjéből szerzett tudomást a 2011. április 15-én kelt ... 247/2011. számú határozatáról. A határozatban foglaltak szerint a kötelező átvétel alá eső villamos energia mennyisége 2011. január 1-jétől június 30-ig 11.825 MWh volt. A szerződések megkötését megelőző tárgyalások során és a szerződések megkötésekor az alperes részéről szakemberek jártak el, akik már több villamos- és hőenergia erőmű fejlesztésében vettek részt. A ... a határozata indokolásában rögzítette, a kapcsoltan termelt villamos energia mennyiségét a korábbi években kötelező átvétel keretében értékesített, kapcsoltan termelt villamos energia mennyiség számtani átlaga alapján határozta meg. Az alperesnek a szakemberei révén tudomással kellett rendelkezni arról, a hivatal a kvótát az előző években értékesített villamos energia mennyiségének számtani adatai alapján határozza meg. A kártérítési követelés azért nem alapos, mert az alperes a perben nem tudta bizonyítani a felperesi jogellenes magatartás és az esetlegesen őt ért kár közötti okozati összefüggést. Az alperes maga hivatkozott arra, nem arra alapítja a kártérítési igényét, miszerint a KÁT rendszer megszűnése előtt kimerült volna a részére biztosított kvóta, hanem arra, a rendelkezésére álló kvótát nem ismerte pontosan, és nem tudta a termelését optimalizálni. Nem volt bizonyított, az alperes kizárólag a ... határozat felperes részéről történt későbbi átadása miatt nem tudta a termelését optimalizálni, és ezáltal magasabb bevételt elérni. Ennek az okozati összefüggésnek a bizonyítására az alperes által készített táblázat adatai, az ügyvezetők előadásai és a tanúk vallomásai nem voltak elégségesek. Kitért arra is, a ... május hónapra vonatkozóan bírságot az adatközlés megváltoztatása miatt mindenképpen kiszabott volna, az alperes nem bizonyította a májusi büntetés azon részének összegét sem, mely a felperes késedelmes információ átadásával kapcsolatban állhatott. Az alperes a május, június hónapokra a ... által kiszabott büntetés megfizetését, magát a kár bekövetkeztének a tényét sem bizonyította a perben.

Az ítélettel szemben az alperes fellebbezett jogi képviselő útján. Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a viszontkeresetnek helyt adva a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Előadta, az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdése, 121. § (1) bekezdés c) és e) pontja és 206. §-a megsértésével járt el. A bíróság a kereseti tényállásban előadottakhoz, valamint a kereset tárgyához, a fél által érvényesíteni kívánt joghoz általában kötve van. A jogcímhez kötöttség fennállására irányuló

vizsgálat során a bíróság feladata vizsgálni, a követelést támasztó fél által előadott tények valónak bizonyultak-e, és ezek a kereseti követelést megalapozzák-e. Az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia, a felperes által megjelölt „vétélárkiegészítésre” vagy az ítélet alapján megítélt „ellenszolgáltatásra” a felperes által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján a felperes jogosult-e. Mivel az elsőfokú bíróság által megítélt ellenszolgáltatás szolgáltatást feltételez, fel kellett volna hívnia a felperest, milyen szolgáltatást teljesített. A jogcím átminősítésére tekintettel előállt egy olyan helyzet, ahol azt kellett volna a felperesnek bizonyítania, a követelése egyéb jogcím vonatkozásában alapos. Tekintettel arra, felperes nem bizonyított teljesített szolgáltatást, így az „ellenszolgáltatás”, mint jogcím nem lehet alap felperes követelésének a megítélésére. A bizonyítékok mérlegelésére nem kerülhetett sor, hiszen felperes semmilyen szolgáltatás nyújtását nem igazolta. Az üzemeltetési szerződés nem tartalmazott felperes által teljesítendő olyan szolgáltatást, amelyért ellenérték járt volna. Maga a per folyamán teljes körű bizonyítást vezetett arra vonatkozóan, felperes nem teljesített szolgáltatást részére. Így nem állt rendelkezésre olyan bizonyíték, amely alapján új jogcím megjelölésével megítélhető lett volna felperes követelése. Az elsőfokú bíróság a viszontkeresetben előterjesztett valamennyi kérelem vonatkozásában megsértette a Pp. 206. §-át. Az elsőfokú bíróság azon megállapítását, a felek a szerződéseket kizárólag együtt kívánták megkötni, azok csak együttesen értelmezhetők, kizárólag a felperes állítására alapította. Ilyen tartalmú nyilatkozatot az eljárás során nem tett, mindvégig azt hangsúlyozta, a fentiek kizárólag felperes érdekében álltak, sőt felperes üzemeltetési szerződést kötni sem kívánt a KÁT rendszer meghosszabbítását megelőzően. Súlyosan iratellenesnek és logikai tévedést tartalmazónak minősítette azon ítéleti megállapítást, „a felek a szerződéskötéskor nem foglalták írásba azt, hogy csak abban az esetben vállalják az üzemeltetési szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítését, ha a KÁT rendszer a felek által megjelölt időpontig fennmarad”. A benyújtott iratokból és levelezésekből tényként megállapítható, a felek folyamatos tárgyalásokat folytattak, amelynek része volt az, felperes köteles volt a KÁT mérlegköri tagság meghosszabbítását kezdeményezni. Ennek megállapítását az elsőfokú bíróság elmulasztotta rögzíteni. Az üzemeltetési szerződés jogviszony alapját meghatározó preambulának II.3. pontja azt rögzíti, a felperesnek kezdeményeznie kellett a KÁT rendszer tagság meghosszabbítását. Tekintettel arra, okirattal igazolta azt, a KÁT rendszer 2012. december 31-ig került meghosszabbításra és arról felperesnek is tudomása volt, így a dátum megjelölése szükségtelen volt, a meghosszabbítás elmaradásának az esete a jogkövetkezményt nem kellett szerződésbe iktatni, csak a meghosszabbításra irányuló kötelezettséget kellett a feleknek rögzíteni. A jogviszonyuk vonatkozásában tehát a KÁT rendszerköri tagságot lényeges elemként jelölték meg, az elsőfokú bíróság tévesen helyezkedett ezzel ellentétes álláspontra.

Az elsőfokú bíróság továbbá megsértette a Ptk. 205. § (2) bekezdését, amely szerint a feleknek nem kell megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyet jogszabály rendez. A KÁT rendszert és annak meghosszabbítását jogszabály rendezte, így azt külön szerződésbe foglalni nem kellett. A tagság meghosszabbítását a felperes már a szerződés aláírását megelőzően teljesítette, így azt nem kellett külön szerződésbe foglalni. Jelen esetben ez a jogszabályhely, mint közös feltevés alapozta meg a

jogviszonyt, így annak megváltozása, mint megtámadási ok jelentkezett. Hivatkozott arra is, a KÁT rendszer első megszüntetését követően felperes ugyanarra az okra, gazdasági lehetetlenülésre hivatkozva kívánta a saját szerződéses kötelezettségét megszüntetni az ... szemben, mint amelyre maga is hivatkozott. Sérelmezte, az elsőfokú bíróság ennek ellenére nem látta bizonyítottnak a közös téves feltevést. Nem azt állította, abban a téves feltevésben voltak, 2012. december 31-ig, azaz a szerződés teljes időtartamára, sőt még azon is túl fennmarad a KÁT rendszer. A felek közös téves feltevése a szerződés megkötésének időpillanatában állt fenn, nem a konkrét dátumra, hanem arra vonatkozóan, a KÁT rendszert meghosszabbítják. Nem azt kellett tehát bizonyítania, a felek abban a tudattartalomban írták alá a szerződés, a KÁT rendszer 2012. december 31-ig fennmarad, hanem bizonyítási kötelezettsége arra terjedt ki, a szerződés megkötésekor a felek abban a téves feltevésben voltak, a KÁT rendszer 2012. december 31-ig meghosszabbításra kerül. Az elsőfokú bíróság is elismerte, a felperes kezdeményezte az üzemeltetési szerződés megkötését azok után, a KÁT rendszer meghosszabbítása felmerült. Az elsőfokú bíróság a viszontkereseti kérelemmel és az iratokkal ellentétesen azt vizsgálta, a teljes időtartamra vonatkozik-e a felek téves feltevése ahelyett, a szerződés megkötésének időpontjában vizsgálta volna nem az időtartamra, hanem a tényre vonatkozó közös téves feltevést. Amennyiben valaki tudomással rendelkezik arról, a KÁT rendszer 2012. december 31-ig fennmarad, akkor a szerződést is nyilván arra alapítottnan köti meg. Kétséget kizáróan bizonyította, a jogviszony létrejöttekor a felek abban a téves feltevésben, tudatállapotban voltak, a KÁT rendszer 2012. december 31-ig meghosszabbításra kerül. Azt szintén bizonyította, a felek ezen feltevése 2011. március 16-án megdőlt. Kiemelte, a közös téves feltevés nem kizárólag a 2012. december 31-i dátum vonatkozásában értékelendő, hanem akként is, mint magának a KÁT rendszernek a további meghosszabbítása. Tekintettel arra, a meghosszabbításra vonatkozó feltevés megdőlt, így a dátumtól függetlenül is megalapozott a viszontkereseti kérelme.

A feltűnő értékaránytalanság vonatkozásában arra hivatkozott, amennyiben elfogadható is lenne, az ellenszolgáltatás címén megítélt összeg a motorok működése, az azután jutó haszonból való részesedés alapján illette meg a felperest, akkor teljes körűen bizonyította azt a tényt, a motorok gazdaságos, azaz hasznos hajtó működtetésének alapfeltétele a KÁT rendszer. Ezt a felperes is beismerte. Amennyiben ezt a tényt az elsőfokú bíróság figyelembe vette volna, akkor azt is meg kellett volna állapítania, a KÁT rendszer hiányában az erőmű nem termeli meg azt a hasznos, amelyre felperes igényt tart, s a felek csak abban az esetben kötnek haszonból való részesedésre irányuló megállapodást, amennyiben annak alapjára, a KÁT rendszer létrehozására kötnek egymással szerződést. Az elsőfokú bíróság a tényállást helytelenül állapította meg, erre alapítottnan téves ítéletet hozott, hiszen haszonból való részesedésre irányuló megállapodás csak akkor köthető, ha annak alapját mind a két fél jelen esetben a KÁT rendszer meghosszabbításában garantálva látja. Tekintettel arra, az elsőfokú bíróság összemosta a jogcím átminősítést és az értékaránytalanság vonatkozásában benyújtott viszontkeresetet,

ezen eljárása önmagában megalapozza az ítélet teljes hatályon kívül helyezését. Kitért arra is, nem az adásvételi szerződésben meghatározott eszköz ár értékaránytalanságára vonatkozóan terjesztette elő kérelmét, hanem annak vonatkozásában, felperes által vételár-kiegészítés jogcímén előterjesztett, az elsőfokú bíróság által „ellenszolgáltatás” jogcímén megítélt, míg a szerződés által amortizációs díjként megjelölt összeg feltűnő értékaránytalanságot megalapozó tényező.

Felperes az arányosságra bizonyítást nem terjesztett elő. Mivel felperes maga által vitatottan sem teljesített szolgáltatást irányába, ez a tény már önmagában megalapozza a feltűnő értékaránytalanság megállapíthatóságát. Amennyiben elfogadható, az ellenszolgáltatás az erőmű által termelt haszonból való részesedésre szolgált, akkor azt is el kell fogadni, a haszon alapjának kiiktatásával, a KÁT rendszer megszűnésével annak értékaránytalansága is előállt, a fix összegben való megállapítása szintén megalapozza a feltűnő értékaránytalanságot. A felperes ugyanis attól függetlenül volt minden hónapban fix díjra jogosult, az erőmű haszna ingadozik. Azt is igazolta, amortizációs díj mögött tényleges amortizációs kiesés nem volt.

A kártérítési követelése tekintetében kiemelte, nem volt tudomása arról, a ... miként fogja kiszámítani a kvótát, a pontos kvótát nem ismerte. Ennek megfelelően az ok-okozati összefüggés fennállásának megállapíthatósága körében tett elutasító kijelentés olyan súlyos logikai és eljárási hibában szenved, az önmagában ugyancsak alkalmas az ítélet hatályon kívül helyezésére. Tekintve, okirattal igazolta, részére késedelmesen került megküldésre a határozat, így annak tartalmát nem ismerhette, így ennek megfelelően az ok, a felperes késedelmes adattovábbítása és az okozat, a termelés hibás megtervezése között fennáll az összefüggés. A bírság összegét tanúvallomással és felperes által nem vitatottan igazolta. A felperes a bírság megfizetését nem vonta kétségbe. A felperest terhelte volna a bizonyítási kötelezettség a vonatkozásban, mennyiben nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének.

A kötbér eltúlzott mértéke körében arra hivatkozott, az elsőfokú bíróság annak ellenére, a felek nem kötötték ki kifejezetten, a teljes tartozással való késedelem esetén jár a kötbér, ezt mégis megállapíthatónak látta. Annak mértékét pedig a két szerződés egybevetése alapján tartotta megfelelőnek, holott a két szerződés egymástól eltérő jogalapon, bár egyező összegű, de külön-külön álló kötbérkikötést tartalmazott. A GK 17. számú állásfoglalásban meghatározott ismérvek mentén részletesen igazolta a kötbér eltúlzott mértékét, és annak csökkentésének jogalapját, az elsőfokú bíróság az igazolások elutasításának vonatkozásában elmulasztotta indokolási kötelezettségét. Hangsúlyozta, a 20.000.000 forintos vételár esetében a megítélt kötbér a vételár 25 %-át teszi ki, ami jelentős értékben eltúlzottnak tekinthető, különösen arra tekintettel, a késedelem okozója jelentős részben maga a felperes volt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását, az alperes 1.845.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte. Előadta, a felek közötti két szerződés egymással

szoros összefüggést mutat és egymástól nem elválasztható. Az adásvételi szerződésben a gázmotoros kiserőmű vételára 20.000.000 forint + áfa volt, ehhez kapcsolódott az üzemeltetési szerződés. Kizárólag az üzemeltető alperes döntésén múlt, meddig teljesíti ezt a szerződést, megszerzi-e a szerződésben írtanál korábban a tulajdonjogot, akként, saját akaratából, döntése alapján felhagy az üzemeltetéssel, és az is kizárólag saját akaratán, döntésén múlt, újraindítja-e az erőművet. Ezen döntések következménye egyértelműen rögzítésre került a felek kölcsönös akaratából a szerződésekben, az alperes mégis úgy döntött, 2011. július 1-jén felhagy a gázmotoros kiserőmű üzemeltetésével. Amikor ezt a döntését meghozta, tudta, meg kell fizetnie 8 napon belül a vételárat és azt is, ha késedelembe esik, köteles napi 500.000 forint késedelmi kötbért is megfizetni. Az alperes saját elhatározásából döntött a termelés 2011. október 12-i újraindításáról. Tisztában volt azzal, ez esetben meg kell fizetnie egy összegben az amortizációs díjat. A számla kiállítására jogszerűen került sor. Az alperes döntésének következménye volt, tartozása áll fenn. Az alperes magatartása nincs összefüggésben a jogszabályváltozással, mert a kötbért azért kell megfizetnie, mert késedelmesen fizetett, az amortizációs díjat pedig azért kell megfizetnie, mert újraindította saját elhatározásból a gázmotoros kiserőművet.

Az alperes tévesen hivatkozott a Polgári perrendtartás egyes rendelkezései megsértésére. Nem vette figyelembe, a „kereset arra irányulhat, a bíróság a törvényen alapuló jogköreinél fogva a fennálló realitásokat saját döntésével formálja”. Keresete a meghozott döntést célozta.

A Ptk. 200. § (1) bekezdése egyértelműen rögzíti, a szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg. Az alperes érdeke az volt, meg kívánta szerezni a gázmotoros kiserőmű tulajdonjogát. Magának nem volt feltétlenül szükséges annak eladása, de bizonyos feltételek teljesítése esetén jó üzletet tudott kötni, és ezeket a feltételeket folyamatosan az alperes elé tárta. Az alperes végül úgy döntött, a tulajdonjog megszerzése érdekében vállalja a szerződésben írt feltételeket, így elfogadta a kötbérre és az amortizációs díjra vonatkozó feltételeket is. Kizárólag azért egyezett bele a tulajdonjog átruházásába, a 20.000.000 forintos vételárba, mert az alperes vállalta az egyéb feltételeket, ezen feltételek elfogadásának hiányában nem írta volna alá a szerződést. Amennyiben pedig az üzemeltetés az alperesnek nem hozott volna hasznot, biztosan nem döntött volna a termelés ismételt elindításáról.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében összefoglalta a fellebbezését alátámasztó, első fokú eljárásban csatolt egyes bizonyítási eszközeit, változatlanul hangsúlyozva, az üzemeltetési szerződést és az annak alapján teljesítendő kötelezettségeket a KÁT rendszer meghosszabbításának a tudatában kötötték ki. A meghosszabbított KÁT rendszerből származó bevétel megosztására kötötték meg az üzemeltetési szerződést. Ezt támasztja alá az amortizációs díj fizetési kötelezettség havi jellege is, mivel az amortizációs díj a havi villamosenergia-értékesítésből származó KÁT-os bevételből került levonásra. Ezen alap nélkül az üzemeltetési szerződés vonatkozó pontjai érvénytelenek.

A feltűnő értékaránytalanság körében kiemelte, az ellenszolgáltatás tárgykörét

tekintve bizonyítási eljárás nem került lefolytatásra, az elsőfokú bíróság ezen kereseti kérelmével érdemben egyáltalán nem foglalkozott. A 2012. december 13-án kelt beadványában és annak mellékleteként csatolt felperesi beszámolókkal részletesen igazolta azt a tényt, az amortizációs díj már az üzemeltetési szerződés megkötésekor feltűnően értékaránytalan volt, tekintettel arra, az amortizációs díjért, illetve annak levonásáért szolgáltatást a felperes nem teljesített felé.

Az újraindítás részéről gyakorlatilag kárenyhítésnek minősült, tekintettel arra, az állásidő alatt is folyamatos költségek terhelték.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel részben megalapozott.

A Ptk. 205.§ (1)-(2) bekezdése értelmében a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre, a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.

A Ptk. 207. §-a szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

A Ptk. 210. § (3) bekezdése kimondja, ha a felek a szerződéskötéskor ugyanabban a téves feltevésben voltak, a szerződést bármelyikük megtámadhatja.

A Ptk. 201. § (1) bekezdése értelmében főszabályként a szerződéssel kikötött szolgáltatásért ellenszolgáltatás jár.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, ha a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között anélkül, hogy az egyik felet az ajándékozás szándéka vezetné, a szerződés megkötésének időpontjában feltűnően nagy az értékkülönbség, a sérelmet szenvedő fél a szerződést megtámadhatja.

A Ptk. 246. § (1) bekezdése szerint a kötelezett meghatározott pénzösszeg fizetésére kötelezheti magát arra az esetre, ha olyan okból, amelyért felelős, nem vagy nem szerződésszerűen teljesít.

A Ptk. 247. § (1) bekezdése szerint a túlzott mértékű kötbér összegét a bíróság mérsékelheti.

A Ptk. 318.§ (1) bekezdése értelmében a szerződésszegésért való felelősségre is irányadó Ptk. 339.§-a szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni, mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható.

A polgári jogi kártérítési felelősségnek tehát a jogellenesség, a kár, az okozati összefüggés a kár és a felróható tevékenység (mulasztás) között szükségképpen elemei, bármelyik hiánya kizárja a kártérítési felelősség megállapíthatóságát.

Az adott ügyben a felperes az alperest kötbér címén 11.000.000 forint, vételár-kiegészítés címén 144.000.000 megfizetésére kérte kötelezni.

A kötbérigény tekintetében a másodfokú eljárás tárgyát már csupán a gázmotoros kiserőmű bruttó 25.000.000 forint összegű vételára 2011. július 21-i fizetési határidejétől a beszámítással nem fedezett 12.207.597 forint vételárrész, tehát a teljes vételár 2011. augusztus 1-jei megfizetéséig fennálló 10 napos fizetési késedelemre számított 5.000.000 forint felperesi követelés képezte.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a fizetési késedelem esetére kikötött napi 500.000 forint kötbér az üzemeltetési szerződés III.10. pontja szerint egyértelműen a 25.000.000 forint bruttó vételár szerződésszerű, határidőbeni teljesítését volt hivatott biztosítani a „tulajdonszerzés határidejének előrehozásához” kapcsolódóan. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a kötbér eltúlzott mértékének megítélésekor a szerződés szerinti vételár és a felperes által vételár kiegészítésként megjelölt szerződéses érték együttes összegét vette alapul, és e tekintetben a két szerződést együttesen értékelte. Nem vitásan a szerződések rendelkezései egymással összefüggtek, a vételár megfizetésétől azonban „a vételár-kiegészítés” megfizetése teljesen elkülönül, az a gázmotoros kiserőmű üzemeltetésével felhagyást követő újraindításhoz kapcsolódott csak, ezért annak összege sem vehető alapul a vételár szerződésszerű teljesítését biztosító kötbér túlzott mértékének megítélésekor.

A Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a 25.000.000 forint vételár 2 %-ában meghatározott napi kötbérmérték eltúlzott, ezért azt az alperes felróható fizetési késedelme esetére a vételár 1 %-ában meghatározott, napi 250.000 forintra mérsékelte.

Az üzemeltetési szerződés III.10. pontja értelmében a felek úgy rendelkeztek, amennyiben az alperes az üzemeltetéssel felhagyás, a „tulajdonszerzés határidejének előrehozása” esetén a vételár megfizetésével késedelembe esik, köteles a késedelem minden napjára 500.000 forint késedelmi kötbér megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor helyesen helyezkedett arra az álláspontra, a kötbér a 25.000.000 forint vételár után mindazon késedelmes napra felszámítható, amíg a teljes vételár teljes egészében megfizetésre nem kerül. Ezért alperes 10 napra összesen 2.500.000 forint mérsékelt összegű kötbért megfizetni tartozik.

A felperesi kereset szerinti 144.000.000 forint „vetelár-kiegészítés” címén előterjesztett követeléssel szemben, mely követelés alapjául az üzemeltetési

szerződésben amortizációs díjnak nevezett összeg szerepel, az alperes viszontkeresetet terjesztett elő, melyben az üzemeltetési szerződés amortizációs díjra vonatkozó rendelkezései érvénytelenségének megállapítását kérte. Viszontkeresetében ezen szerződéses rendelkezéseket elsősorban közös téves feltevésre, másodsorban szolgáltatás ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalanságára hivatkozva támadta meg.

A Ptk. 210. § (3) bekezdésében szabályozott érvénytelenségi ok a közös téves feltevés nem vitásan vonatkozhat jövőbeli eseményre, körülményre is, így az adott esetben arra is, amint az alperes ezt állította, hogy 2010. december 31-én a szerződéseket mindketten annak tudatában, arra alapítva kötötték meg, hogy a KÁT rendszer 2012. december 31-ig fennmarad. A KÁT rendszer 2012. december 31-ig való fennmaradása, a szerződéskötéskori körülmények változatlanul maradása volt tehát 2012. december 31-én az azonos tartalmú, téves feltevésük.

A bírói gyakorlat szerint annak vizsgálatánál, hogy a felek téves feltevése fennállt-e, nem csak a szerződésben rögzített nyilatkozatokat, hanem az eset összes körülményeit, így a szerződéskötést megelőző minden olyan tényt és körülményt, szerződéskötési szándékot figyelembe kell venni, amelyből a felek feltehető szerződési akaratára következtetni lehet. Csak olyan téves feltevés alkalmas az érvénytelenség jogkövetkezményének kiváltására, amely az ügyletkötési akaratra hatással volt, s mely olyan lényeges körülményre vonatkozik, amely döntő volt a szerződéskötés elhatározására.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben önmagában az körülmény, hogy a felek a szerződésben az amortizációs díj fizetési kötelezettséget nem kötötték kizárólag a KÁT rendszerhez, nem jelenti, hogy nem a KÁT rendszer fennmaradásának tudatában szerződtek, illetve a KÁT rendszert figyelmen kívül hagyták volna.

Az elsőfokú bíróság azonban a felek szerződéskötési akaratát, a szerződési nyilatkozataikat megelőző körülményeket, a szerződéskötési szándékaikat, a szerződésben megjelölt amortizációs díj mint lényeges szerződéses elem természetét nem tárta fel teljes körűen, ezért ez idő szerint ítéleti bizonyossággal, megnyugtató módon nem lehet állást foglalni abban a kérdésben, megalapozott-e az alperes üzemeltetési szerződés III.11. és IV. 2. pontjának érvénytelenségére hivatkozása közös téves feltevés címén, szükséges ezért e körben az eljárás megismétlése.

Az elsőfokú bíróság úgy minősítette át a vételár-kiegészítés címén érvényesített, egyébiránt amortizációs díjnak jelölt összeget a felperesnek a gázmotoros kiserőmű üzemeltetése esetén járó díjjá, az üzemeltetés eredményéből származó haszonból való részesedéssé, hogy ezen álláspontjáról a feleket tájékoztatta volna, e körben a bizonyítást, ellenbizonyítást lehetővé tette volna. A feltűnő értékaránytalanságra vonatkozó érvelést pedig úgy találta megalapozatlannak, hogy e körben bármilyen vizsgálatot, bizonyítást folytatott volna, ezen kérelmet érdemben elbírált volna. A döntését csupán a felperes azon hivatkozására alapította, miszerint az alperes saját

szuverén elhatározásán múlt mind az üzemeltetéssel felhagyás, mind pedig az üzemeltetés újraindítása, ezért köteles ellenszolgáltatás címén az alperes az üzemeltetési szerződés III. 11. pontja szerinti 144.000.000 forint megfizetésére.

A szolgáltatás ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanságnak a szerződéskötés időpontjában kell fennállnia. Az alperes arra hivatkozott, az üzemeltetés újraindítása estére kikötött amortizációs díj, mint ellenszolgáltatás már a szerződéskötéskor is feltűnően értékaránytalan volt, mivel nem állt vele szemben szolgáltatás.

Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha vizsgálta volna, mi volt a felek szerződés szerint teljesítendő szolgáltatása (szolgáltatásai), ehhez milyen ellenszolgáltatás kapcsolódott, s így azt is, a szerződéskötés időpontjában a gázmotoros kiserőmű újraindításához kapcsolt egy összegben fizetendő amortizációs díjként jelölt ellenszolgáltatás milyen felperesi szolgáltatást tételezett fel, szolgáltatás ellenszolgáltatás között állt-e fenn feltűnő értékaránytalanság.

Tekintettel arra, az elsőfokú bíróság téves álláspontjából következően e körben bizonyítást nem folytatott, e keretben ugyancsak szükséges az eljárás megismétlése, amennyiben a közös téves feltevésre alapított megtámadás nem vezet eredményre.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor helytálló álláspontra helyezkedett a 9.812.383 forint kártérítés iránti viszontkereseti kérelem körében. A Fővárosi Ítéltábla teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság alperes állított kára és a felperes felróható magatartása közötti okozati összefüggés hiányára nézve kifejtett álláspontját, ezért azt megismételni nem kívánja. Tekintve, a kártérítési felelősség egyik szükségszerű elemének fennállta nem volt megállapítható, e körben az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a viszontkeresetet.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részíteletet hozott, és az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a kötbér összegét leszállította, a kártérítés iránti viszontkeresetet elutasító rendelkezését helyes indokai alapján a Pp. 254. (3) bekezdése alapján helybenhagyta, míg egyebekben - az ítélet 144.000.000 forint és kamatai, valamint perköltség megfizetésére kötelező, továbbá a viszontkeresetet a kártérítési igényt meghaladó részében elutasító rendelkezését - a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

Az elbírált rész tekintetében a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a nagyobb részben pervesztes alperest a felperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alkalmazásával

megállapított, a kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú együttes rész perköltsége megfizetésére azzal, a felek ezt meghaladó, a pervesztességükkel arányos részilletékekből (kereseti, viszontkereseti) álló költségeiket maguk viselik.

A Fővárosi Ítéltábla a hatályon kívül helyezett rész vonatkozásában a peres felek 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét, valamint az alperes által lerótt fellebbezési eljárási illeték összegét csupán megállapította, annak viseléséről a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak kell döntenie.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak mindenekelőtt további bizonyítást szükséges folytatnia a felperes 144.000.000 forint követelése és az alperes ezzel szembeni viszontkeresete tárgyában, melynek során a felek bizonyítási indítványaitól függően vizsgálnia szükséges a felperesi követelés mibenlétét, ellenszolgáltatás jellegét, e tekintetben a felek szerződést megelőző nyilatkozatait, szerződéskötési szándékait, feltárva a felek ezen lényeges szerződési kikötésre vonatkozó szerződési akaratát. Tisztázni kell, a feleknek bizonyításra lehetőséget adva, mi volt valójában az együttműködési szerződésben amortizációs díjként jelölt összeg funkciója, rendeltetése, ellenszolgáltatásként szolgált-e, volt-e a KÁT rendszer fennmaradásához kötöttsége, a felek abban a közös téves feltevésben, tudatban kötötték-e meg a szerződést, a KÁT rendszer a jogszabályváltozás folytán 2012. december 31-ig fennmarad. Amennyiben pedig ez nem lenne megállapítható, a fentiek szerint vizsgálni szükséges az alperes másodlagos, feltűnő értékaránytalanságra vonatkozó viszontkereseti kérelmét.

Budapest, 2014. február 21.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Oláhné Sárközi Veronika
bíróági ügyintéző